

Aan de voorzitter en leden van de
Vaste Commissie voor Sociale Zaken en Werkgelegenheid
van de Tweede Kamer der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

Den Haag : 28-3-2024
Ons kenmerk : S.A.2820 EH/MO
Betreft : Commissiedebat Pensioenonderwerpen van 4 april 2024

Geachte voorzitter en commissieleden,

Op 4 april 2024 neemt u deel aan het Commissiedebat Pensioenonderwerpen van de Vaste Commissie voor SZW. De Stichting van de Arbeid geeft u graag enkele zaken mee ter voorbereiding van dit debat.

Het aantal werknemers dat pensioen opbouwt groeit

De Stichting van de Arbeid heeft minister Schouten begin maart de [derde voortgangsrapportage](#) (bijlage 1) gestuurd over de uitwerking van het *Aanvalsplan witte vlek*. Deze voortgangsrapportage is op 6 maart jl. ook gedeeld met de Tweede Kamer. De Stichting acht het van groot maatschappelijk belang om het aantal werknemers zonder pensioen terug te dringen. Met dit doel is het Aanvalsplan in 2020 opgesteld en in 2022 aangescherpt.

Nieuwe CBS-cijfers laten zien dat tussen 2019 en 2022 het aantal werknemers dat geen pensioen opbouwt voor het eerst is afgenomen, met bijna 20 procent (170.000 werknemers).¹ Sociale partners streven ernaar om de komende jaren het aantal werknemers zonder pensioenopbouw te halveren, van 936.000 werknemers in 2019 naar 468.000 werknemers. De komende tijd zullen binnen de Stichting de nieuwe CBS-cijfers nader worden geanalyseerd, mede in het licht van de acties uit het aangescherpte Aanvalsplan.

Inzet op meer mogelijkheden voor pensioenopbouw voor zelfstandigen

De Stichting van de Arbeid hecht eraan dat alle werkenden een toereikend pensioen opbouwen voor de oude dag, dus ook zelfstandigen. Eind 2020 concludeerde de Stichting dat de huidige (wettelijke) mogelijkheden voor zelfstandigen tot pensioendeelname in de tweede pijler gering zijn.² Daarom heeft de Stichting, in samenwerking met zelfstandigenorganisaties, op 22 maart jl. het advies [Pensioenopbouw zelfstandigen in de tweede pijler](#) (bijlage 2) uitgebracht. In dit advies

¹ <https://www.stvda.nl/nl/nieuws/werknemers-zonder-pensioenopbouw-daalt>

² Het onderzoek richt zich niet op andere mogelijkheden voor een ouderdagsvoorziening buiten de tweede pijler om, zoals lijfrentes en ondernemingsvermogen.

is bezien hoe aanvullende mogelijkheden kunnen worden vormgegeven en op welke wijze de tweede pijler aantrekkelijker en toegankelijker kan worden gemaakt voor zelfstandigen.

De Stichting van de Arbeid heeft vier verschillende modaliteiten onderzocht: verplicht aansluiten van zelfstandigen, automatisch aansluiten met uitstapmogelijkheid, automatisch aanschrijven en meer mogelijkheden voor 'gewone' vrijwillige deelname. Vanwege de specifieke kenmerken per sector en de mate waarin zelfstandigen daarin actief zijn, vergt het volgens de Stichting decentraal maatwerk om te bezien of en zo ja volgens welke modaliteit zelfstandigen toegang kunnen krijgen tot tweedepijlerpensioenregelingen. Om deze modaliteiten mogelijk te maken, is aanpassing van de wet nodig. De Stichting roept u op om in lijn met het advies de wetswijzigingen voor automatisch aanschrijven met instapmogelijkheid en vrijwillige deelname te ondersteunen.

Implementatie Wtp komt op stoom

Sinds 1 juli 2023 is de *Wet toekomst pensioenen* (Wtp) een feit en staat een zorgvuldige invoering centraal. Sociale partners zijn actief aan de gang om zich voor te bereiden op de transitie door te onderhandelen over de pensioenregeling conform de nieuwe wet. Steeds meer sociale partners hebben de onderhandelingen afgerond en vastgelegd in een transitieplan. Het transitieplan is het sluitstuk van het arbeidsvoorwaardelijke overleg over de nieuwe pensioenregeling tussen werkgever(s) en werknemers(vertegenwoordiging). In het arbeidsvoorwaardelijk overleg worden keuzes gemaakt in het kader van de overstap naar een premieregeling met een leeftijdsonafhankelijke (vlakke) premie en de wijze waarop wordt omgegaan met de opgebouwde pensioenaanspraken. Het transitieplan biedt inzicht in de gemaakte keuzes en de onderlinge samenhang.

De sociale partners hebben het transitieplan besproken met de vereniging van gepensioneerden van de betreffende sector of onderneming in het kader van het hoorrecht. Vervolgens is het geaccordeerd door de leden. Het nieuwe pensioen levert voor miljoenen mensen een beter pensioenresultaat op dan met de huidige pensioenregelingen onder het FTK.

Alle pensioenfondsen die willen invaren moeten bij de transitie een implementatieplan opstellen waarin zij uiteenzetten hoe zij de overstap naar de nieuwe pensioenregeling willen uitvoeren. De Stichting van de Arbeid ondersteunt samen met pensioenkoepels, adviseurs en de overheid decentrale partijen om de transitie zo goed mogelijk te laten verlopen via het platform werkenaanspensioen.nl.

De transitie van een pensioenstelsel is complex en hiervoor zijn een zorgvuldig proces en stabiele wetgeving noodzakelijk. Er zijn immers grote investeringen en pensioenen van miljoenen Nederlanders mee gemoeid.

Naar meer diversiteit in pensioenfondsbesturen

De Herziene Code Pensioenfondsen staat komende donderdag ook op uw agenda. De Stichting vindt diversiteit en inclusie van groot belang voor nog betere besluitvorming. Hoewel er de laatste jaren voortgang is gemaakt met betrekking tot een meer diverse samenstelling van pensioenfondsbesturen, zijn hier nog stappen te zetten. Daarom heeft de Stichting, samen met de Pensioenfederatie, de Taskforce Diversiteit en Inclusie opgericht. Deze taskforce heeft als taak om met onder meer de inzet van externe deskundigheid de dialoog over diversiteit en inclusie aan te gaan met voordragende en benoemende partijen.

De taskforce is gevraagd in de eerste helft van 2024 met een initieel conceptwerkplan te komen, dat ambitieus maar realistisch is en meetbare doelen en mijlpalen bevat die binnen zijn invloedssfeer liggen.

Tot besluit

De pensioensector bevindt zich midden in de transitie naar het nieuwe pensioenstelsel. De Stichting van de Arbeid werkt daar met volle kracht aan mee. Hierbij staan de doelen van het Pensioenakkoord voorop. Deze doelen zijn kort samen te vatten als 'een goed inkomen voor later, waar mensen op kunnen vertrouwen'.

Uiteraard is de Stichting van de Arbeid van harte bereid de inhoud van deze brief nader aan u toe te lichten. Zij wenst u een goed commissiedebat toe.

Met vriendelijke groet,
STICHTING VAN DE ARBEID

Eddy Haket
Secretaris

Bijlage 1: Derde voortgangsrapportage 'Aanvalsplan witte vlek pensioen'

Bijlage 2: Advies 'Pensioenopbouw zelfstandigen in de tweede pijler'